

Αγρότη πολέμα να πιούμε κι άλλο αίμα

Αν ακούσεις τη λέξη βιομήχανος δεν μπορείς να τη μπερδέψεις με τη λέξη εργάτης. Όταν ακούσεις όμως τη λέξη αγρότης, η ταξική διαστρωμάτωση πηγαίνει περίπατο. Ο όρος “αγρότης” εξαφανίζει την ύπαρξη απ’ την μια μεριά εργατών γης και απ’ την άλλη ιδιοκτητών γης, μηχανικού εξοπλισμού και χρήματος (επιδοτήσεων).

Που λέτε, τα ελληνικά αφεντικά του αγροτικού τομέα πήραν τα μέσα παραγωγής τους (τρακτέρ, ναβάρια και τα συναφή) και στήσανε μπλόκα. Είναι η πρώτη φορά; Όχι, αυτό συμβαίνει εδώ και δεκαετίες. Για κάποιο λόγο όμως τώρα το ίδιο έπραξαν συντονισμένα όλοι οι αγρότες - αφεντικά της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι Γερμανοί αντιδρούν στις περικοπές των επιδοτήσεων για αγροτικό πετρέλαιο που αποφάσισε η κυβέρνηση. Στη Γαλλία διαμαρτύρονται για τις συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών και τους περιβαλλοντικούς κανόνες, ενώ στην Ελλάδα για το υψηλό κόστος παραγωγής και τη νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ), του τρόπου που δηλαδή που οργανώνεται το εμπόριο τροφίμων, οι επιδοτήσεις και η αγροτική παραγωγή σε όλη την Ευρώπη. Εν ολίγοις, το αγροτικό κεφάλαιο κάθε κράτους αγωνίζεται για να καλύψει τις δικές του αδυναμίες εις βάρος των άλλων ευρωπαϊκών. Στη συνέχεια, ο υπουργός αγροτικής ανάπτυξης του κάθε κράτους πηγαίνει στην σύνοδο των ευρωπαϊκών υπουργών, λέγοντας πως έχει τεράστιο πρόβλημα από τις κινητοποιήσεις, ζητώντας εξαιρέσεις και ελαφρύνσεις για τα αφεντικά που εκ-

προσωπεί. Χοντρό δούλεμα δηλαδή... Τι γκαϊλέ έχουν όμως συγκεκριμένα τα ελληνικά αφεντικά - αγρότες με τη νέα ΚΑΠ;

Από τη μία, τους ορίζει πως πρέπει να προσαρμοστούν για να γίνουν ανταγωνιστικοί. Πάει ο καιρός που η κερδοφορία τους βασιζόταν μόνο στη σκληρή και ωμή εκμετάλλευση της εργασίας των μεταναστών. Τώρα οφείλουν να κάνουν επενδύσεις, να αυξήσουν την παραγωγικότητά τους, να γίνουν δηλαδή επιχειρήσεις έντασης κεφαλαίου.

Από την άλλη, οι επιδοτήσεις που μέχρι τώρα έπαιρναν αδρά, θα συνδέονται με αυτή τους την προσαρμογή. Αυτό είναι και το βασικό αγωνιστικό περιεχόμενο των αγροτικών κινητοποιήσεων. Τους συμβουλεύει το αλάθητο ένστικτο τους, που τόσα χρόνια ακολουθεί ό,τι επιδοτείται: καπνά, βαμβάκι, ακτινίδιο, φωτοβολταϊκά... αν χρειαστεί και φάρμες με κρυπτονομίσματα.

FAQ

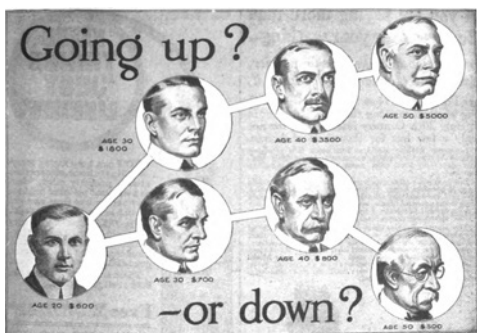

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΑΙ ΤΟ “ΦΟΙΤΗΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ”;

Παρακάτω θα διαβάσετε τις ταπεινές μας αμβολίες για το παλαιό αίτημα «υπεράσπισης του δημόσιου πανεπιστημίου». Μην βιαστείτε να μας παρεξηγήσετε. Δεν «είμαστε με τα ιδιωτικά πανεπιστήμια», όπως δεν είμαστε και με τα άλλα μαγαζιά που εκμεταλλεύονται εργάτες και εργάτριες. Παρ’ όλα αυτά, πριν κανείς κρίνει το ιδιοκτησιακό καθεστώς των πανεπιστημίων, πολύ καλά θα κάνει να θυμηθεί την ιστορία τους. Ειδικά αν αυτός ο κάποιος σκοπεύει να ασκήσει κατοκροαίρετη κριτική στο κράτος και τους θεσμούς του. Επειδή, εμείς προσπαθούμε να είμαστε τέτοιοι και τέτοιες, θα ανατρέξουμε στα γεννοφάσκια του θεσμού της μαζικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και θα αναζητήσουμε τους λόγους δημιουργίας ενός τέτοιου τιτάνιου (για το κράτος) εγχειρήματος. Δευτερευόντως, θα μιλήσουμε για τον τρόπο που αντιλαμβανόμαστε τα περισσότερα από τα σύγχρονα φοιτητικά κινήματα και έτσι θα καταλήξουμε και στον σχολιασμό των φετινών κινητοποιήσεων.

Οι δεκαετίες μετά την λήξη του Β’ΠΠ ήταν δεκαετίες ανάπτυξης, όχι απλά οικονομικής αλλά καπιταλιστικής, δηλαδή ανάπτυξης των κρατικών δυνατοτήτων συνολικά, των προνοιακών πολιτικών συμπεριλαμβανομένων. Το κράτος, ο μόνος πραγματικά ικανός οικουμενικός διαχειριστής, ανέλαβε την οργάνωση τόσο της παραγωγής όσο και της αναπαραγωγής των νέων αστικοποιημένων εργατών. Απαραίτητη προϋπόθεση ήταν η θεμελίωση ενός γιγαντιαίου και ενιαίου εκπαιδευτικού/ιδεολογικού μηχανισμού με διττή στόχευση. Από την μία να εξυπηρετεί της νέες ανάγκες για μαζική ειδικευμένη

εργατική δύναμη, από την άλλη να συνεισφέρει στην πειθάρχηση και επιβολή της κρατικής ιδεολογίας, μέσω του κάθετου γνωστικού ελέγχου στα μυαλά των νέων εργατών και εργατριών. Bonus στόχο αποτέλεσε το φούσκωμα του μύθου της κοινωνικής ανέλιξης μέσω της επιμελούς και ορθής χρήσης των συγκεκριμένων γνωστικών εφοδίων. Ενός μύθου απόλυτα ταιριαστού με την αναδυόμενη κοινωνία της αφθονίας, του καταναλωτισμού και της κοινωνικής και οικονομικής καταξίωσης. Ενός μύθου που επιστρατεύτηκε για να διεμβόλισε την ανυπάκουη εργατική τάξη που είχε πρόσφατα μετακομίσει στις πόλεις. Με λίγα λόγια, την δεκαετία του '50, όχι η πίεση της φιλομαθούς νεολαίας, αλλά μια σειρά από αναγκαιότητες, υλικές και ιδεολογικές, υπαγόρευαν στο ελληνικό κράτος την εγκαθίδρυση ενός μαζικού εκπαιδευτικού συστήματος στα πρότυπα του υπόλοιπου δυτικού κόσμου.

Διαφημιστική αφίσα θερινού σχολείου του 1916 σε περιοδικό των ΗΠΑ.

Τα επόμενα χρόνια, ιδρύονται με γοργούς ρυθμούς τα μεγαλύτερα πανεπιστημιακά ιδρύματα της χώρας τα οποία στην αρχή στελεχώνονται κυρίως από την ακροδεξιά inteligenzia της εποχής. Σταδιακά όμως, μετά την πτώση της χούντας, το ελληνικό κράτος αρχίζει να επουλώνει τις πληγές του διχασμένου παρελθόντος και ετοιμάζεται ενωμένο να ατενίσει το μέλλον της καπιταλιστικής επέκτασης. Το δημόσιο, δωρεάν και αυτοδιοίκητο πανεπιστήμιο γίνεται το κυριότερο πολιτικό ορμητήριο της συνθηκολογημένης και συμφιλωμένης αριστεράς. Τελικά, το φύτευμα δεκάδων πανεπιστημιακών ιδρυμάτων σε κάθε γωνία της χώρας ήταν μια κρατική πολιτική πρωτοβουλία. Δεν προέκυψε ούτε από «λαϊκούς αγώνες», ούτε επειδή το ελληνικό κράτος νοιάστηκε ξαφνικά για το well being των εργατών που μέχρι πρότινος βασάνιζε, εξόριζε και φυλάκιζε με το παραμικρό.

Η εκπαίδευση, όπως και οι άλλες λειτουργίες κοινωνικής πρόνοιας, είναι τέτοιας σημασίας για τα κράτη που απαγορεύεται να αφεθεί στην τύχη των μεμονωμένων αφεντικών, των ιδιωτών. Πρέπει να είναι αυστηρά υπό κρατική επίβλεψη και φυσικά να είναι μαζική, με αριστερά λόγια «προσβάσιμη σε όλους». Εδώ παίζει αρκετή συσκότιση. Η εκπαίδευση, όπως και η ασφάλιση - για να μην πούμε όπως και η στράτευση - δεν ήταν ποτέ δωρεάν. Πληρωνόταν κανονικά από εκείνο το μέρος του μισθού που παρακρατούσε το κράτος για να το δίνει σε δημόσιες δομές μεγάλης κλίμακας και ζωτικής σημασίας για την ευημερία του ντόπιου καπιταλισμού. Το γεγονός ότι αυτό το μέρος του μισθού δεν έφθανε ποτέ στην τσέπη μας, αλλά

πήγαινε απευθείας στο εκπαιδευτικό σύστημα δεν το καθιστά δωρεάν, αλλά υποχρεωτικό. Έτσι δεν ακούγεται καθόλου οξύμωρο το γεγονός ότι χαμηλότερα και δίπλα στην «δωρεάν» τριτοβάθμια εκπαίδευση επικρατούν μια σειρά από μικρότερης σημασίας ιδιωτικές πρωτοβουλίες, από τα φροντιστήρια όλων των ειδών, τα ιδιαίτερα μαθήματα, τις πληρωμένες εργασίες μέχρι τα ιδιωτικά σχολεία, τα ινστιτούτα, τα κολλέγια κ.λπ.

Προς τι, λοιπόν, τόσος ντόρος για τον ξεπεσμό και τον μαρασμό των Α.Ε.Ι. και την «υποτίμηση των πτυχίων»; Είναι τυχαίο, που κάθε φορά που η εκπαιδευτική κοινότητα «συσπειρώνεται» οι συγκρούσεις μεταξύ φοιτητών, καθηγητών και απλών εργαζομένων μπαίνουν κάτω από το χαλάκι; Είναι τυχαίο που, όποτε «έχει κίνημα», δεν ακούγεται κιχ για το περιεχόμενο των σπουδών και τις ευγενείς υπηρεσίες των ερευνητικών προγραμμάτων στο στρατό και την αστυνομία; Καθόλου. Τα φοιτητικά κινήματα δεκαετίες τώρα περιστρέφονται γύρω από τα ίδια «δίκαια αιτήματα» και πετυχαίνουν μόνο σε ό,τι αφορά προνόμια. Προνόμια μισθολογικά για τους καθηγητές· προνόμια συντησιακά για τα επαγγέλματα με «ισχυρά πτυχία»· προνόμια πολιτικά για τους αριστερούς και δεξιούς τσοπάνους. Και οι ανωτέρω επαναστατικές δυνάμεις γνωρίζουν καλά ότι για να διατηρηθούν αυτά τα προνόμια πρέπει τα «δίκαια αιτήματα» κάποιων άλλων να μείνουν ανικανοποίητα. Όπως έγινε με τους μετανάστες και τις μετανάστριες του πρώην ανατολικού μπλοκ, των οποίων τα πτυχία, με κρατική απόφαση, αξίζανε μηδέν. Όπως γίνεται, με εκείνους και εκείνες που για να σπουδάσουν στο δημόσιο και δωρεάν πανεπιστήμιο χρειάζονται το μεροκάματο-σκαβιά αφεντικών τύπου «Yes» και «4all».

Κατά τα άλλα, μετά από κάθε γύρο του φοιτητικού κινήματος, οι αλλαγές που αφορούν την επικαιροποίηση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, σύμφωνα με τις νέες επενδυτικές δυνατότητες του ελληνικού καπιταλισμού, προχωρούν κανονικά. Δείτε για παράδειγμα τι συμβαίνει σήμερα: μαζί με την δυνατότητα ίδρυσης ιδιωτικών πανεπιστημίων, αναβαθμίζεται ο ρόλος του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης (τυχαίο αυτό;), καθώς και πολλαπλασιάζονται τα επί πληρωμή μεταπτυχιακά των ΑΕΙ (φιλικός ανταγωνισμός με τα κυπριακά σούπερ μάρκετ). Όπως επίσης δίνεται η δυνατότητα να λάβει κανείς master σε συνεργασία με ξένο πανεπιστήμιο, καθώς και καμία 200αριά άλλες μικρορυθμίσεις που στο πυρήνα τους αφορούν το δημόσιο πανεπιστήμιο και όχι τα ιδιωτικά.

Κάπως έτσι 30+ χρόνια τώρα παίζεται η διελκυστίνδα της εκπαίδευσης, ως αντίσταση του φοιτητικού κινήματος, έτσι γενικά, στις φιλάργυρες ορέξεις ενός κακού (συνήθως δεξιού) υπουργού. Στο τέλος, το όλο πράγμα θα καταλήξει σε έναν αμφίπλευρο συμβιβασμό και κάθε πλευρά θα καμαρώνει άλλη μια νίκη. Τι ρόλος απομένει, λοιπόν, για όσους φοιτητές και φοιτήτριες διατηρούν ακόμα αγνές - αντικρατικές προθέσεις; Δυστυχώς, αυτός του outsider.

Το πανεπιστήμιο, έτσι όπως το ξέρουμε, φτιάχτηκε κομμένο και ραμμένο στις ανάγκες του ελληνικού κεφαλαίου -και πιστέψτε μας- το ίδιο θα συνεχίζει να κάνει, όσο και να αλλάζουν οι διοικήσεις, οι συμβάσεις εργασίας, οι παροχές, ακόμα και τα προγράμματα σπουδών. Τα άνευρα και προβλέψιμα φοιτητικά κινήματα, που αντιπαλεύουν νόμους και διατάξεις εί-

ναι καταδικασμένα να κυνηγούν την ουρά τους και να στροβιλίζονται γύρω από συντησιακά (δηλαδή αντεργατικά) αιτήματα, χωρίς να αντιλαμβάνονται την μηχανή του κιμά της καπιταλιστικής διατίμησης που τους ψιλοκόβει μεθοδικά. Η μηχανή θα συνεχίσει να δουλεύει και τα κινήματα θα συνεχίζουν να είναι συντησιακά, όσο δεν καταλαβαίνουμε ότι η εκπαιδευτική πολιτική του ελληνικού κράτους, είναι πολιτική αναπαραγωγής εργατικής δύναμης. Η σημασία της εργατικής δύναμης για τα αφεντικά δεν εξαντλείται στα προσόντα της. Αφορά, πάνω από όλα την συγκαταβατικότητα με την οποία αυτό το εμπόρευμα διατίθεται στην αγορά (εργασίας). Δωρεάν ή επί πληρωμή, η τριτοβάθμια εκπαίδευση και τα ιδρύματά της είναι μέρος της υλικής προετοιμασίας, του διαχωρισμού και της πειθάρχησης της εργατικής τάξης για τους σκοπούς του κρατικού συμφέροντος. Και τι μπορεί να είναι το κρατικό συμφέρον αν όχι το συμφέρον των αφεντικών;

Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής ως πρωθυπουργός θέτει το θεμέλιο λίθο του κτιριακού συγκροτήματος του πολυτεχνείου του Α.Π.Θ. στις 28 Οκτωβρίου του 1958. Αριστερά ο τότε πρόεδρος Γεώργιος Τσουτσουλόπουλος καθηγητής μαιευτικής και πίσω ο καθηγητής μετεωρολογίας Βασίλειος Κυριαζόπουλος. Σε αυτή την εικόνα πλέον όλα βγάζουν νόημα: πολιτικοί, γιατροί και μετεωρολόγοι. Σίγουρα αυτοί γνώριζαν πολύ καλά τι είναι το πανεπιστήμιο και για πιο λόγο το χτίζουν!